

Mesijansko Biblijska Studija - 011
MESIJA KOJI PATI IZ ISAIJE 53

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

MESIJA KOJI PATI IZ ISAIJE 53

MBS 011

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Svi smo mi kao ovce lutali, okrenusmo svaki svojim putem; a Gospod je na Njega svalio bezakonje sviju nas

(Isaija 53:6)

UVOD

Ova Mesijansko Biblijska Studija fokusiraće se na Mesiju koji pati iz Isaije 53. Naširoko i temeljito ćemo se baviti ovim poglavljem jer je ispravno tumačenje ovog poglavlja tačka razdora između Jevreja koji veruju u Ješuu (Isusa) i Jevreja koji ne veruju u Njega.

Ovaj odlomak ćemo podeliti u pet delova: paradoks, izvor paradoksa, tekst, tragovi za tumačenje teksta, i zaključak.

I. PARADOKS

Svako ko se prihvati zadatka da istraži i sazna šta to Stari zavet ima da kaže o Mesiji koji dolazi, brzo će se naći uvučen u nešto što na prvi pogled izgleda kao paradoks. Vremenom, možda se takvome učini da se nalazi i pred očiglednim proturečjem, jer jevrejski proroci jesu dali dvostruku sliku o Mesiji koji treba da dođe.

S jedne strane, istraga će pronaći brojna predviđanja u vezi sa Mesijom, koja ga oslikavaju kao Onog koji će patiti poniženje, fizičko povređivanje, i u konačnici smrt i to smrt nasilnog karaktera. Ova smrt je od strane jevrejskih proroka opisana kao zamenska smrt za grehe jevrejskog naroda.

S druge strane, onaj koji traži, pronaći će da su jevrejski proroci takođe govorili o Mesiji koji dolazi, kao o pobjedničkom kralju koji će uništiti sve neprijatelje Izraela i koji će uspostaviti Mesijansko Kraljevstvo mira i napretka.

Tako da uistinu postoji dvostruka slika koju su jevrejski proroci dali o Mesiji. Kroz protekle vekove, tokom uobličavanja Talmuda, rabini su radili ozbiljne i duboke studije o mesijanskim proroštva i zaključili su da su proroci govorili o dvojici različitih Mesija. Mesija koji treba da dođe, onaj koji pati i umire, označen je terminom ***Mashiach ben Yosef***, ili Mesija Sin Josifov. Drugi Mesija koji će doći posle tog prvog označen je terminom ***Mashiach ben David***, ili Mesija Sin Davidov.

Ovaj drugi će vaskrsnuti prvog Mesiju natrag u život i uspostaviće Mesijansko Kraljevstvo mira na zemlji. To da Stari zavet predstavlja ove dve linije mesijanskih proroštava bilo je nešto što su svi rani rabini jasno uočavali. Stari zavet nigde izričito ne kaže da će biti dvojica Mesija. Zapravo, mnogi paradoksalni opisi nalaze se jedan pored drugog, u istim odlomcima, i izgleda kao da se ipak odnose na samo jednu osobu. Unatoč tome, za rane rabine, teorija o dvojici Mesija činila se najboljim rešenjem.

Kroz dugi niz vekova, ortodokсни Judaizam držao se ovog koncepta o dvojici Mesija. Međutim, od vremena Talmudskog perioda u istoriji Jevreja, Mesija, Sin Davidov jedini je lik i karakter koji je preostao u slikama i idejama jevrejskih misli i srca. Druga Mesijanska figura – Mesija, Sin Josifov, Onaj koji pati – u potpunosti je zanemaren. Bio je On tu, u jevrejskoj teologiji, kada je trebalo da se objasne odlomci o Mesiji koji pati, a koji se nalaze u odlomcima Starog zaveta, jer je Njegovo postojanje postalo klauzula za izbegavanje nezgodnih i komplikovanih pitanja. Za sve ostalo, ova figura je bila zanemarivana. U ovo današnje vreme, retki su Jevreji koji su čuli za Mesiju, Sina Josifovog, ili su upoznati sa Njegovim postojanjem u jevrejskoj teologiji proteklih vremena. Danas, Mesija za kojeg Jevreji znaju jeste Mesija, Sin Davidov, Onaj koji pobeđuje.

II. IZVOR PARADOKSA

Jedan od glavnih izvora odakle su rabini crpili i razvili svoj koncept o Mesiji koji pati, o Sinu Josifovom, jeste Isaija 53. Današnja tačka razdora o tome što Stari zavet kaže o Mesiji koncentriše se uglavnom na ovo poglavlje. Odlomak govori o osobi koju naziva Sluga Jahvin (Sluga Gospodnji). Ovaj Sluga prolazi kroz veliku patnju koja završava smrću. Poglavlje dalje kaže da je ova patnja zapravo zamenska, a da je smrt, zamenska smrt zbog greha. On pati i umire zbog greha drugih. Odlomak dalje daje naslutiti da je ovaj Sluga posle vaskrsnut. Tačka razdora nije toliko u tome šta ovaj odlomak kaže, već je razilaženje u tome o kome ovaj odlomak zapravo govori.

Pitanje koje se danas postavlja jeste, „O kome Isaija govori?“ Da li se ovo proroštvo odnosi na Mesiju? Rabini kažu da je to „hrišćansko“ tumačenje ovog odlomka, ne i jevrejsko. „Jevrejsko tumačenje,“ reći će oni, „jeste da Isaija govori o narodu Izraela, o Jevrejima koji pate u ovom paganskom svetu, i to nema nikakve veze sa Mesijom.“

Ali, reći da ovaj odlomak govori o celokupnom telu naroda Izraela čini se poprilično na silu ugurano tumačenje. Uzet sam za sebe, čini se da navedeni odlomak na umu ima samo jednu osobu.

U knjizi koju sam ja napisao pre nekoliko godina, koja se zove, „Isus je bio Jevrejin,“ citirao sam jedan po jedan izvor, pokazujući da je istorijska jevrejska interpretacija Isaije 53, da odlomak govori o Mesiji, ne o narodu. Zapravo, prvi rabin koji je ikada protumačio Isaiju 53, kao odlomak koji govori o narodu, a ne o jednoj osobi, bio je Rashi, negde oko A.D.1100.

Mogao bih ovome dodati podatak da se on sa takvim tumačenjem sukobio sa većinom rabina svog vremena, a rabini su nastavili da se protive ovakvom

tumačenju i u vekovima posle Rashija. Istorijski gledano, tek 1800 godine ovo nacionalno tumačenje postaje dominantno nad tumačenjem o Mesiji, među rabinima.

Tumačiti Isaiju 53 tako da govori o Mesiji nikako nije ne-jevrejski. Zapravo, ukoliko govorimo o tradicionalnom jevrejskom tumačenju, onda je to svakako tumačenje da odlomak govori o Mesiji. Još jednom, prvi koji je to izložio na drugačiji način bio je Rabi Rashid koji je živio između 1040 do 1105. Kao što sam već pomenuo, ovo gledište protivilo se celokupnom rabinskom učenju tog vremena i celokupnom učenju kroz hiljadu godina koje su mu prethodile.

Danas je pozicija Rashija postala dominantna, ali to nije tradicionalni jevrejski pogled na ovo poglavlje. Kada govorimo o tradicionalnom jevrejskom gledištu na Isaiju 53, onda je to tumačenje da taj odlomak govori o Mesiji, ne o narodu.

III. TEKST ISAIJE 52:13 DO 53:12

Pre nego se uhvatimo detalja koje nam sam tekst daje, pozabavićemo se sa nekoliko stvari kao uvodom u ovu temu.

Postoje četiri odomka o Slugi. Prvi pronalazimo u Isaiji 42:1-4, a odlomak nam iznosi detalje o službi Sluge u vremenu Njegovog Prvog dolaska.

Drugi odlomak nalazimo u Isaiji 49:1-13 i on sadrži tri glavne tačke: prvo, Sluga je došao onako kako je to opisano u Isaiji 42:1-4 i obavio je Svoju misiju uz ogromne poteškoće, jer je odbačen od Izraela (stihovi 1-4). Drugo, zbog odbacivanja Njega, Sluga će sada postati Svetlo paganima (stihovi 5-7). Treće, sav Izrael će u konačnici doći do spasonosne spoznaje ovog Sluge, a onda će se dogoditi konačno ponovno okupljanje i obnova Izraela.

Treći odlomak o Slugi nalazimo u Isaiji 50:4-9 i taj odlomak govori o patnjama Sluge, neposredno pred Njegovu smrt.

Četvrti i strateški najvažniji odlomak je u Isaiji 52:13-53:12 zato šta govori o dve stvari: prvo, o razlogu zašto Sluga prolazi kroz patnje, i drugo, o smrti Sluge.

Jedan od načina da se podeli ovaj tekst jeste da se gleda na stihove od 13-15 iz poglavlja 52 kao na Božiji uvod u celi ovaj pasus. Stihovi 1-9 poglavlja 53 sadrže ispovedanje Izraela. To su buduća dešavanja na koja se gleda kao da su se već dogodila. I na kraju, stihovi 10-12 daju nam teologiju Sluge koji pati.

Za ovu studiju podelićemo tekst na pet temeljnih strofa, sa temom koja nam je svaki put data sa rečenicom koja otvara strofu. Posle ovoga će uslediti zaključak same strofe. Sam tekst bi trebao da nam omogući da odlučimo da li je Sluga koji pati pojedinac, Mesija, ili se radi o naroda Izraela.

A. Gle, uspeće sluga moj – Isaija 52:13-15

Gle, uspeće sluga moj, uzdignuće se i uzvisiti i biti veoma visoko. Kao što se mnogi zgroziše nad tobom, tako mu je lice bilo iznakaženo, više no u bilo koga, i obličje njegovo, više no u sinova ljudskih, tako će mnoge poškopiti narode, zbog njega će usta svoja zatvoriti kraljevi. Jer videće ono što im se nije kazivalo i razumeće ono što još čuli nisu.

U prvoj strofi Bog nam govori. On priziva pažnju svih na Slugu koji pati. Bog objavljuje da će Njegov Sluga **uspjeti**, a Njegovo delovanje osvojiće Mu položaj slave. Bog nam dalje kaže da će Njegov Sluga patiti, ali ova patnja će u konačnici zadobiti pažnju u tišini, i to pažnju svetskih vladara koji će razumeti svrhu patnji ovog Sluge. Nadalje, Sluga će biti užasno izobličen, ali će, na kraju, spasiti mnoge.

B. Ko poverova našoj poruci? – Isaija 53:1-3

Ko poverova našoj poruci? I komu se otkri mišica Gospodnja? Jer izrastao je pred njim poput izdanka, i poput korena iz zemlje sasušene. Ne beše u njega stasa ni krasote da bismo se u nj zagledali, ni lepote da bismo ga se zaželeli. Prezren beše i odbačen od ljudi, čovek mukā i znanac boli, i kao onaj od kog svako lice otklanja; prezren beše i nismo ga cenili.

Druga strofa sadrži ispovedanje Izraela, njegovo priznanje da nisu prepoznali Slugu, niti Njegov Poziv, niti Njegovu Osobu.

U stihu 1, verni Ostatak pita se dva pitanja: „Ko poverova našoj poruci?“ i „I komu se otkri mišica Gospodnja?“ **Mišica Gospodnja** ili **ruka Gospodnja** jeste motiv koji je razvijen u prethodnim odlomcima Isaije (Isaija 40:10; 51:5, 9; 52:10), a ovde se taj izraz identifikuje kao Bog Sin, ne kao Bog Otac.

Stih 2 pred nas iznosi ljudskost Sluge. Ostatak Izraelov tvrdi da je iznenađen u vezi sa onim što su upravo naučili iz prethodna tri stiha. Primećuju da, u vremenu kada je Sluga bio među njima, izgleda da ništa posebno nije moglo da se primeti u vezi s njim. Njegovo detinjstvo i njegov odgoj ni po čemu se nije razlikovalo od drugih. Ništa harizmatično nije bilo u vezi sa Njim, ništa čime bi ljudi bili privučeni Njemu. Njegova spoljašnost ni po čemu nije bila jedinstvena.

Baš suprotno tome, stih 3 ističe da je sve suprotno tome bila istina. Umesto da, općenito govoreći, privuče ljude k Sebi, On **prezren beše i odbačen od ljudi**; bio je **čovek mukā i znanac boli**; bio je čovek koji je navikao na bol i bolest. Odbacivanje Njega nije bilo nešto pasivno što se tek tako desilo; ne, bilo je aktivno i ljudi su se jako trudili da Ga izbegavaju.

C. Ipak, on je naše bolesti poneo i naše boli nosio – Isaija 53:4-6

Ipak, on je naše bolesti poneo i naše boli nosio, a mi smo držali da ga Bog bije, udara i muči. A on beše proboden zbog naših prestupa, satrt zbog naših bezakonja; na njemu beše kazna radi našega mira, i njegovim ranama mi

smo isceljeni. Svi smo mi kao ovce lutali, okrenusmo svaki svojim putem; a Gospod je na njega svalio bezakonje sviju nas.

U trećoj strofi, ljudi priznaju, da su u vremenu Njegove patnje mislili da Ga to Bog kažnjava radi Njegovih greha. Sada su, međutim, spoznali da je Sluga patio kao zamenska žrtva: On je patio za grehe naroda, ne zbog Svojih greha. Ljudi priznaju da su oni ti koji su zalutali; svaki od njih je išao svojim sebičnim putevima, a kazna za njihove grehe pala je na Slugu Jahvinog. Ovaj odlomak je, stoga, ispovedanje o promeni stava dela naroda u odnosu prema Slugi, kada su jednom prepoznali istinsku prirodu Njegovih patnji. Strogost osude koju je Sluga pretrpeo odvela je ljude u to da donesu zaključak o Njemu, jer je Njegova patnja obeležila Njega kao posebnu žrtvu gneva Jahvinog. Ali, sada ispovedaju u vezi sa promenom svog mišljenja i stava, obeležavajući na taj način početak sopstvenog pokajanja.

U stihu 4, oni koji su pre pogrešno razumeli i prezreli Slugu na račun Njegovog jadnog stanja, sada su ipak nešto bolje razumeli. Sada, oni prepoznaju da je Sluga Jahvin bio zamenska žrtva patnje umesto njih i da je preuzeo na Sebe kaznu koja je trebala da padne na njih. Oni priznaju da je Njegova patnja bila potpuno drugačije prirode od onoga što su oni mislili da jeste. Sada oni svedoče sami protiv sebe, jadikuju nad svojom prethodnom slepoćom, pred posredničkim i zamenskim karakterom duboke agonije tela i duše koju je uključivala Njegova patnja. Greška je priznata i ispovedena, greška jer su mislili da su Njegove patnje kazna za greh kojeg je On počinio.

U stihu 5, ljudi ispovedaju da je zamenska patnja Sluge Jahvinog za rezultat imala pomirenje i duhovno isceljenje. Uviđaju povezanost između Njegove smrtne patnje i svojih greha, tako da ovaj stih prodire jako duboko u značenje samih patnji ovog Sluge. Veza je dvostruka: prvo, kazna za naše grehe; Njegova patnja bila je kazna zbog prestupa ljudi, a ne zbog Njegovih greha. Drugo, sredstvo pomirenja; to je lek po kojem ljudi bivaju obnovljeni u duhovno zdravo stanje.

U stihu 6, ljudi priznaju neophodnost patnje o kojoj se govori u prethodnim stihovima, zato što su ljudi postali toliko nesveti i toliko su zastranili od Boga da je zamenska žrtva postala nužna i neophodna za pomirenje. Zalutali su i sebično tražili svoj put; pa ipak, Jahve je položio njihove grehe na Svog Slugu. Stoga ljudi s pokajanjem ispovedaju da su predugo bili u zabludi u vezi sa Njim koga je Bog poslao za njihovo dobro, čak i kada su lutajući došli do potpunog urušavanja svog života.

D. On beše mučen i zlostavljan, ali ne otvori usta svojih – Isaija 53:7-9

On beše mučen i zlostavljan, ali ne otvori usta svojih; kao jagnje na klanje bi odveden, i kao ovca nema pred onima što je strižu, tako ne otvori usta svojih. Prisilom i sudom bi odveden, a ko je u njegovu naraštaju mario što je odstranjen iz zemlje živih zbog prestupa naroda mojega zbog kojeg je bio udaren? I odrediše mu grob sa zlotvorima, ali je u smrti svojoj bio s bogatašima; jer nikakva on ne učini nasilja niti se nađe prevare na ustima njegovim.

U četvrtoj strofi, prorok Isaija zvuči kao da drži govor dok opisuje do detalja patnje Sluge koje su završile Njegovom smrću.

U stihu 7, Sluga je opisan kao neko ko se ponizno predaje nepravednom tretmanu. On ne progovara niti jednu reč u Svoju odbranu. On pati bez glasa, On ne zapomaže zbog nepravde koja mu je učinjena. Sva četiri pisca evanđelja naglasili su činjenicu da je On bez glasa (Matej 26:62-63; 27:12-14; Marko 14:60-61; 15:3-5; Luka 23:8-9; Jovan 19:10).

U stihu 8, nailazimo na smrt Sluge Jahvina. Ovde nam je rečeno, da je posle suđenja i osude, On odveden na pogubljenje. Sluga Jahvin pogubljen je zbog greha naroda kojem prorok pripada, istog naroda koji zaslužuje osudu tog pravosudnog pogubljenja. Ali, izgleda kao da niko ne razume sveti cilj Božiji u celom ovom događaju. Stih 8 jeste ključni stih za celokupni odlomak jer u njemu učimo da je ova smrtna kazna izrečena od suda i da je potom usledilo pogubljenje. Ovaj stih nam jasno kaže da On nije zaslužio smrt. Oni za koje je On umro nikada nisu razumeli istinski razlog Njegove smrti. Ali, kako to stihovi 4-6 povezuju, pretpostavili su da je On umro zbog Svojih greha.

U stihu 9, opisuje se pogreb Sluge. Posle Njegove smrti, oni koji su izvršili egzekuciju, dodelili su Mu grob za kriminalca da bude pokopan među drugim kriminalcima. To je ono što su smatrali da On jeste, i to je razlog zašto je On i pogubljen. Pa ipak, On će biti sahranjen u grobu bogataša! Ovo uistinu zvuči poput poetske pravde, jer zapravo, Sluga nije učinio ništa loše, niti je išta loše bilo u Njegovom karakteru. Ispunjenje ovoga nalazimo u sva četiri evanđelja (Matej 27:57-60; Marko 15:42-46; Luka 23:50-54; Jovan 19:38-42).

E. Ali se Gospodu prohte da ga satre pritisnuvši ga bolom – Isaija 53:10-12

Ali se Gospodu prohte da ga satre pritisnuvši ga bolom. Učiniš li život njegov naknadnicom, videće potomstvo; produljiće dane svoje, i što je Gospodu ugodno, uspevaće rukom njegovom. Gledaće tegobu duše svoje, i nasitiće se. Svojom spoznajom sluga moj pravedni opravdaće mnoge, jer sâm će nositi bezakonja njihova. Zato ću mu dodeliti deo među velikima, i s moćnicima on će plen deliti, jer je dušu svoju izlio na smrt i bio ubrojen među bezakonike; i sam je nosio greh mnogih i posredovao za bezakonike.

Peta strofa sadrži rezultat patnji i smrti Sluge Jahvina. Ovi rezultati, ove posledice, na kraju su izuzetno blagotvorne.

Stih 10 beleži da se Gospodu **prohtelo** dozvoliti da Sluga pati i da umre. To je sredstvo po kojem će Bog izvršiti pomirenje za ljude. Smrt Sluge bio je žrtveni prinos za grehe ljudi. Svaki onaj koji je **zastranio** i sagrašio sada može primiti oprost koji je utemeljen na smrti Sluge. Svojom zamenskom smrću, On je omogućio pomirenje i ispaštanje za ljude. Bog je kaznio Slugu umesto da kazni ljude, i tako su gresi ljudi ispaštani i pomireni.

Ovaj stih nadalje kaže da će Sluga videti Svoje potomstvo i da će Njegovi dani biti produženi. Kako to može biti ako je Sluga ubijen? Jedini način na koji ovo može da

se dogodi jeste putem vaskrsenja. I tako, ono što je Gospodu **ugodno**, zaključuje stih, **uspevaće rukom njegovom**, i On će živeti opet zbog Njegovog Vaskrsenja.

Stih 11 objavljuje da će Bog biti zadovoljan sa delovanjem Sluge. Sluga Jahvin umreće zamenskom smrću za grehe ljudi. Pitanje koje se sada postavlja je sledeće: „Da li će Gospod prihvatiti ovu zamensku žrtvu?“ A odgovor je: „Da.“ Jer, Bog će gledati patnje i smrt Sluge i Božija pravednost će se **nasititi**. Ovo je značenje reči „umilostivljenje.“ I zbog toga, Bog može da sačini sledeću izjavu: zbog zamenske patnje ovog Sluge i Njegove smrti, pravedni Sluga **opravdaće mnoge. Opravdati** u smislu „proglasiti pravednim.“ Znači, Sluga koji je patio i koji je umro i sada je vaskrsnut, omogućiće mnogima da budu opravdani. Ljudi koji su bili grešnici i koji ništa nisu mogli da učine jer su bili odvojeni od Boga biće opravdani zbog dela kojeg je učinio Sluga. Ovaj stih završava tako da nam kaže kako je to moguće: Sluga je poneo njihove grehe. Drugim rečima, njihovi gresi stavljeni su na račun Sluge, a račun se zbog toga smatra „u potpunosti plaćenim“ krvlju Sluge. Stoga, da bi bili opravdani, treba da imaju **spoznaju Sluge**, jer On je poneo njihove grehe.

Stih 12 beleži da će Sluga biti izuzetno i uvelike blagosloven od Boga na kraju, iznad svih drugih. Četiri razloga su nam dana za to. Prvo, On je svojevóljno i dragovoljno podneo patnju i smrt. Drugo, On je bio dovoljno ponizan da dopusti da ga drugi smatraju grešnikom, i da smatraju kako je On patio i umro zbog Svojih greha. Međutim, treće, On je zapravo **poneo grehe mnogih**. Jer, mnogi će biti opravdani i biće učinjeni pravednima samo zato što je On stavio njihove grehe na Svoj račun. I četvrto, Sluga je **posredovao** i zastupao pred Bogom za dobro grešnika.

Ovo, u suštini, jeste zaključak sadržaja celog ovog odlomka. Ukoliko je Sluga Izrael, onda su ljudi o kojima se ovde govori pagani. Ukoliko je Sluga Mesija, onda su ljudi o kojima se ovde govori Izrael, jevrejski narod.

Sve do Rašija, sva jevrejska teologija učila je da se ovaj odlomak odnosi na Mesiju. Od 1800-tih, većina rabinske teologije uči da se ovaj odlomak odnosi na Izrael. Ali, ukoliko se odlomak shvati doslovno i najnormalnije čita, vidimo da odlomak govori o čoveku, o pojedincu.

IV. TRAGOVI TUMAČENJA

Sam tekst nam daje brojne tragove o tome kako tumačiti i šta nam tekst govori. U samom tekstu, jasno je naznačeno kada se govori o pojedincu, o Mesiji, a kada se govori o celoj zajednici naroda Izraela.

A. Dosledna upotreba zamenica

Važan trag o tome na koga se ovaj odlomak odnosi jeste dosledna upotreba zamenica. Dosledno je zadržano razlikovanje između *moj, mi, nas, oni, njih, i naše*, kao i kod *on, njega, i njegovo*. Upotreba *moj, mi, nas, oni, njih, i naše*, u ovom odlomku mora da se odnosi na proroka Isaiju i na narod kojem Isaija govori.

Upotreba on, njega, i njegovo mora da se odnosi na Slugu koji pati. E sad, Isaija je Jevrejin, baš kao i narod kojemu je upućena poruka koju prenosi Isaija.

Biće dobro da ponovno citiramo deo ovog odlomka kako bi namerno naglasili različite zamenice, a sve kako bi dobili što bolje i jasnije razumevanje poente koja je ovde iznesena. Navod koji sledi jeste Isaija 53:4-9:

Ipak, ON je NAŠE bolesti poneo i NAŠE boli nosio, a MI smo držali da NJEGA Bog bije, udara i muči. A ON beše proboden zbog NAŠIH prestupa, satrt zbog NAŠIH bezakonja; na NJEMU beše kazna radi NAŠEGA mira, i NJEGOVIM ranama MI smo isceljeni. Svi smo MI kao ovce lutali, okrenusmo svaki svojim putem; a Gospod je na NJEGA svalio bezakonje sviju NAS. ON beše mučen i zlostavljan, ali ON ne otvori usta svojih; kao jagnje na klanje ON bi odveden, i kao ovca nema pred onima što je strižu, tako ON ne otvori usta svojih. Prisilom i sudom ON bi odveden, a ko je u NJEGOVU naraštaju mario što je odstranjen iz zemlje živih zbog prestupa naroda MOJEGA zbog kojeg je bio udaren? I odrediše mu ONI grob sa zlotvorima, ali je u smrti svojoj bio s bogatašima; jer nikakva ON ne učini nasilja niti se nađe prevare na ustima NJEGOVIM.

Očigledno je da su MOJ, MI, ONI, NAS, NJIMA i NAŠE Jevreji: Isaija i njegov narod. Isaija govori narodu Izraela, jevrejskom narodu u celini. On uključuje i sebe u to celokupno telo Izraela. Isaija predstavlja Slugu koji pati kao Onog koji je u drugoj kategoriji: ON, NJEGA i NJEGOVIM, odnosi se na Onog koji je patio za NAS; ON je Onaj na koga je Bog stavio NAŠE grehe; ON je Onaj koji je morao da umre za NAŠE grehe tako da MI možemo biti spašeni kroz NJEGA.

Dosledna i stalna upotreba zamenica i identifikovanje upotrebe tih istih zamenica isključuje mogućnost da Sluga koji pati bude protumačen kao narod Izraela. Upravo suprotno, Sluga koji pati jeste Mesija Lično!

B. Pogled Isaije na smrt Sluge

Drugi trag nalazimo u završnoj rečenici stiha 8, a i ovaj trag nam služi kako bi isključili Izrael kao mogućnost da narod predstavlja Slugu koji pati. Stih kaže: ***što je On odstranjen iz zemlje živih zbog prestupa naroda mojega zbog kojeg je bio udaren?***

Prorok Isaija gleda na smrt Sluge koji pati i razotkriva da je Njegova smrt bila za grehe ***naroda mojega***. Ko je narod kojem pripada Isaija? Niko ne dovodi u pitanje da je Isaija Jevrejin. Stoga, Isaijin narod mora da budu Jevreji; oni moraju da budu narod Izraela. A, ukoliko se izraz ***naroda mojega*** odnosi na Izrael, onda se nikako, u isto vreme, ne može odnositi i na Slugu koji pati. Stoga, Sluga koji pati mora da se odnosi na pojedinca, na Mesiju.

C. Daje nam se portret osobnosti čoveka pojedinca

Treći trag nalazimo u činjenici da je kroz čitav ovaj odlomak Sluga koji pati oslikan kao pojedinac, prikazana nam je osobnost čoveka pojedinca. Nema nikakve naznake alegorije, niti bilo kakvog traga da bi Sluga koji pati trebalo da nekako metaforički predstavlja Izrael. Sluga prolazi kroz sve radnje i čini sve ono što bi pojedinac, osoba, prolazila i činila. Uopšte ne postoji nikakva personifikacija Izraela u celom ovom poglavlju. Izrael se drži razdvojenim od Sluge koji pati. Na Mesiju se gleda kao na buduću istorijsku Ličnost koja će ispuniti proroštvo Isaije. Izrael je narod koji gleda na to dok se to sve zajedno dešava. Još jednom, ovo nije personifikacija Izraela, već samo pogled na buduću istorijsku Ličnost.

D. Nevini Stradalac

Četvrti trag leži u činjenici da je Sluga koji pati predstavljen u ovom odlomku kao nevini stradalnik (stihovi 4-6, 8b, 9b). Lako i jednostavno je uvideti kako ovo može biti istina za Mesiju, ali to nije tako kada govorimo o Izraelu. Mojsije i proroci nikada nisu rekli za Izrael, „Trpećeš zato što nisi kriv ni za što.“ Ali, jesu govorili, „Trpećeš zbog svojih greha ukoliko se ne pokaješ i ukoliko se na saobraziš sa tebi otkrivenom voljom Božijom.“ Bog je kažnjavao Izrael mnogo puta i na različite načine, i to je uvek bilo zbog njihovih greha. Prema prorocima, i progonstvo u Vavilon i ova današnja Razasutost rezultat su neposluha Izraela prema otkrivenoj volji Božijoj. Ovo je uistinu snažan i oštar kontrast u odnosu na Slugu koji pati, koji nam je oslikan kao Onaj koji pati nedužan, kao Nevini stradalac.

E. Stradalac koji pati dobrovoljno, dragovoljno i u tišini

Peti trag jeste činjenica da je Sluga koji pati nadalje oslikan kao Stradalac koji pati dobrovoljno, dragovoljno i u tišini (stih 7). On se svojevoljno podlaže patnji kroz koju prolazi bez reči žaljenja na nepravdu koja Mu je učinjena. Nadalje, dok On prolazi kroz ove patnje, koje vode u Njegovu smrt, On to čini u tišini, bez glasa. Kroz istoriju Izraela, Jevreji jesu bili potlačeni, odvođeni su u ropstvo, u progonstvo, i na kraju, u ovo naše vreme, u Razasutost. Ali, ništa od ovoga se nije dogodilo na dobrovoljnoj bazi, kada govorimo o Izraelu. Generalno govoreći, Izrael se uvek borio i uvek je pokušavao da uzvрати. Ove stvari su snalazile Izrael samo zato što su bivali poraženi, a Izrael nikada nije bio poražen svojom voljom. Ali, Mesija će svojevoljno odlučiti da pati i da trpi. Nadalje, čitajući literaturu koja se bavi istorijom Izraela, teško da se može reći da je Izrael patio u tišini. Baš suprotno, tokom svojih patnji, Izrael je uvek vapio i bio glasan protiv nehumanosti onih koji su donosili patnju nad njih. Izrael je proizveo dugu istorijsku literaturu kataloški beležeći svoje patnje i svoje pritužbe. Aktivnosti „Jewish-Defense League“ pokazuju da itekako koriste nasilje usmereno prema anti-semitima i priželjkuju njihovo uništenje. Tako da i to isključuje tumačenje Sluge koji pati kao personifikaciju Izraela, upravo suprotno, sve to ukazuje na Mesiju.

F. Zamenska žrtva i zamenska smrt Sluge

Šesti trag jeste to da u ovom odlomku Sluga koji pati kao zamenska žrtva biva podvrgnut zamenskoj smrti (stihovi 4-6, 8, 10, 12). On trpi zbog i umesto drugih, tako da ti drugi ne moraju da trpe zbog svojih greha. Nigde u Pismima, niti u istoriji Jevreja ne može se videti da Izrael pati umesto i zbog paganskih naroda. Izrael je često trpeo od patnje koje su mu naneli pagani, ali nikada nije patio umesto njih i zbog njih. Izrael je patio i pati, ali patnja Izraela je uvek bila zbog sopstvenih greha. Nema nikakve zamenske patnje ni smrti kada govorimo o Izraelu, ali itekako ima zamenske patnje i smrti kada govorimo o Mesiji.

G. Opravdanje Sluge i duhovno isceljenje

Sedmi trag koji nam je dat jeste to da patnje Sluge Jahvinog donose opravdanje i duhovno isceljenje onima koji to prihvataju (stihovi 5b, 11b). Patnje Izraela nikada nisu donele opravdanje ni duhovno isceljenje paganima. Posle tri hiljade godina patnje Jevreja, teško da bilo ko može reći da su pagani opravdani i svakako su još uvek duhovno bolesni, a to se jasno i očigledno vidi u tome što su paganske nacije bile uključene u Holokaust. Ali, patnje Mesije donele su opravdanje i duhovno isceljenje životima Jevreja.

H. Smrt Sluge

Osmi trag je ujedno i ključni trag. Sluga koji pati umire (stihovi 8, 12). Patnje Slugu vode u smrt i završavaju se Njegovom smrću. Ovo čini izrazito nemogućom priču da je Sluga personifikacija Izraela. Narod Izraela je živ i dobro se drži i nikada nije bio u potpunosti uništen unatoč mnogim pokušajima od strane anti-semita kroz duge vekove istorije. I ovo nas tera da zaključimo da Sluga koji pati ne može da bude personifikacija Izraela, već, umesto toga, ličnost samog Mesije. Što se tiče naroda Izraela, oni žive.

I. Uskrsnuće Sluge

Deveti i poslednji trag prirodno sledi iz svega ovoga: Sluga koji pati je vaskrsnuo (stihovi 10, 11). Onaj koji je umro za grehe nije ostao mrtav, već je uskrsnuo. I mi možemo da vidimo rezultate Njegovih patnji, u tome da je On doneo opravdanje i duhovno isceljenje mnogima. Kako Izrael nikada nije umro, nema nikakve potrebe za vaskrsenjem. Ali, ako bi osoba poput Mesije umrla, Bog bi Njega zasigurno vaskrsnuo da opet živi.

ZAKLJUČAK

Ovo je, znači, konflikt oko Isaije 53. Ukoliko bi neko jednostavno čitao ovo poglavlje na način na koji bi čitao bilo koje drugo poglavlje, bilo koje druge knjige, ne može da dođe do drugog zaključka nego do toga da Isaija govori o pojedincu, o osobi koja pati zbog greha naroda Izraela. Vekovima ovo i jeste bio jedini zaključak koji je Judaizam imao; oni su označili Slugu koji pati kao Mesiju, Sina Josifovog.

Kasnije rabinsko tumačenje da je Sluga koji pati personifikacija Izraela više izgleda kao pokušaj da se izbegne pojašnjavanje, nego kao pokušaj pojašnjavanja. Ovo poglavlje treba da se pročita bez predrasuda i da se razume u svom očitom i očiglednom značenju. Nikako ne bi smelo da se tumači na način da postane samo odbrana protiv hrišćanskih polemika, već samo i jedino u kontekstu sadržaja kojeg odlomak uistinu i predstavlja. Tradicionalno jevrejsko gledište je itekako usklađeno sa jednostavnim izričajem samog teksta, i jasno govori o patnjama Mesije za grehe Izraela.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a prevodio sam Biblijske tekstove iz Engleske verzije NASV - prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca, kao i prevod Daničić – Karadžić kako bi što vernije tekst prilagodio duhu Srpskog jezika.

Prevod: Branko Gotovac 2021.